

Pedagogisch beleidsplan

versie 30 mei 2025

1. Inleiding	2
2. visie	2
2.1 Antroposofie	2
2.2 Pedagogische visie	2
3. Pedagogische doelen	3
4. BSO	3
4.1 Samenstelling van de groep	4
4.1.1 Kleine Beer	4
4.1.2 Grote Beer	5
4.1 Dagritme	5
5. Methoden, werkwijze en belangrijke waarden	6
5.1 Geborgenheid	7
5.2 Afgestemd op het kind	7
5.3 Verbinding met de omgeving	7
5.4 Sociale samenhang	8
5.5 Mensbeeld	8
5.6 Ik-ontwikkeling	8
5.7 Natuur en gezondheid	9
5.8 Voorbeeldfunctie	9
5.9 Vertrouwen	10
5.10 De ontwikkeling van fysieke vaardigheden	10
6. Gewoontes en grondhouding	11
6.1 Ervaren van een natuurlijk ritme en (seizoens)vieringen	11
7. personele bezetting	12
7.1 De pedagogisch medewerker en pedagogisch coach	12
7.2 Vervanging	12
7.3 Vrijwilligers of stagiaires	12
7.4 Achterwacht, aanwezigheid personeel en zichtbaarheid	12
8. Oudercontact en inspraak	13
Links	13

1. Inleiding

Antroposofische Kinderopvang Emmen biedt buitenschoolse opvang aan vanuit een antroposofische visie op het terrein van Vrijeschool de Stroeten in Emmen. Naast dit pedagogische beleidsplan maken we in de praktijk ook gebruik van protocollen rondom veiligheid en gezondheid zoals bijvoorbeeld de meldcode huiselijk geweld. Deze zullen in dit plan niet expliciet vermeld worden, al is er een zekere overlap. Deze werkwijzen kan je terug vinden in het veiligheids- en gezondheidsplan van BSO 'Bij ons Buiten'. Beide plannen worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd met goedkeuring van de oudercommissie. Het actuele beleid is digitaal in te zien op de website of fysiek op de locatie van de bso.

2. visie

2.1 Antroposofie

Volgens de antroposofie is een kind een geestelijk wezen dat met zijn eigen levensdoel op de aarde is gekomen. De pedagogisch medewerker richt zich altijd tot die binnenste kern in het kind, en schept een omgeving waarin die kern steeds meer tot uiting kan komen.

2.2 Pedagogische visie

Antroposofische Kinderopvang Emmen werkt vanuit de antroposofie. De doelstelling in deze visie is, dat wij als mede-opvoeders de kinderen begeleiden naar volwassenheid en dat we hen de vaardigheden meegeven om, als ze volwassen zijn, vrije keuzes te kunnen maken. Niet vrij in de zin van zonder het nemen van verantwoordelijkheden, maar vrij in de zin van passend bij de eigen persoonlijkheid; zodat het kind later eigen keuzes kan maken, ook als die anders zijn dan de omgeving van hem of haar verwacht. De kinderen worden opgevoed met als doel om betekenisvol te kunnen functioneren in de maatschappij en om de toekomstige maatschappij vorm te geven, vanuit de kwaliteit die het in zich draagt.

'De vraag is niet, wat de mens moet kunnen en weten teneinde zich in de bestaande sociale orde te kunnen inpassen; maar wel, wat is in aanleg in de mens aanwezig en wat kan in hem ontwikkeld worden. Dan wordt het mogelijk dat de opgroeiende generatie aan de maatschappij steeds nieuwe krachten aanreikt. Dan zal in de samenleving steeds datgene tot ontwikkeling kunnen komen, wat de er binnentredende generatie van mensen in zich draagt. Maar van de opgroeiende generatie mag niet datgene gemaakt worden, wat de bestaande maatschappij van deze generatie maken wil.'

-Rudolf Steiner-

In de antroposofie wordt de mens niet alleen gezien als iemand met een lichaam dat op een bepaalde manier functioneert, maar ook als een geestelijk wezen dat met een doel hier op aarde en in dit lichaam gekomen is. Door rust en passende creatieve activiteiten streven wij ernaar het kind de gelegenheid te geven in contact te blijven met zijn of haar diepste zelf, om tijdens het leven zo dicht mogelijk bij het eigen doel te kunnen blijven.

Belangrijke vaardigheden hiervoor zijn zelfvertrouwen en fantasie. Zelfvertrouwen om ook een passende keuze te kunnen maken wanneer die in eerste instantie wordt afgewezen door

de omgeving. En fantasie om je te kunnen voorstellen dat je dingen ook anders kunt doen dan je ze voorheen altijd bij anderen hebt gezien.

3. Pedagogische doelen

Bij BSO 'Bij ons Buiten' willen wij de kinderen een veilig tweede thuis bieden, waarin de kinderen hun verhaal kunnen doen en waarin zij zich kunnen ontspannen en ontwikkelen op alle gebieden.

Bij BSO 'Bij ons buiten' neemt buiten zijn, zoals onze naam al prijsgeeft, een belangrijke plaats in. Onze Bso bevindt zich in een prachtige natuurlijke omgeving, onze buitenruimten zijn ruim opgezet en speels ingericht met diverse bomen, struiken en bloemen. In de zomermaanden groeit er fruit om van te snoepen.

De kinderen spelen veelal met speelgoed van natuurlijke materialen en krijgen biologische voeding aangeboden. Met de verhalen, inrichting, materialen, activiteiten, liedjes en boeken sluiten we aan op de seizoenen en jaarfeesten zoals die op veel vrije scholen gevierd worden. Op deze manier bieden we kinderen de mogelijkheid om mee te leven in het ritme van de seizoenen.

4. BSO

Bij BSO "Bij ons Buiten" is plek voor kinderen van 4 tot 13 jaar.

Er kunnen vaste (mid)dagen worden afgenomen die aansluiten op de schooltijden van vrijeschool De Stroeten.

Standaard gedurende (40)schoolweken:

Maandag:	14.45-18.00
Dinsdag:	14.45-18.00
Woensdag:	12.30-18.00
Donderdag:	14.45-18.00
Vrijdag:	12.30-18.00

Standaard gedurende (8) vakantieweken:

Maandag:	8.30-18.00
Dinsdag:	8.30-18.00
Woensdag:	8.30-18.00
Donderdag:	8.30-18.00
Vrijdag:	8.30-18.00

3 weken bouwvak (noord) en 1 week in de kerstvakantie zijn wij gesloten. Deze weken worden logischerwijs niet in rekening gebracht.

De (mid)dagen die contractueel zijn vastgelegd worden voor het betreffende kind gereserveerd.

Daarbuiten is het ook mogelijk om extra (mid)dagen af te nemen. Hier geldt echter wel dat dit enkel kan wanneer de dagbezetting dit toelaat.

Wanneer school eerder uit gaat, gaan wij eerder open. Dit wordt vooraf gecommuniceerd. Eventuele extra uren worden in rekening gebracht.

N.B.: Er volgt nog een enquête onder ouders van vrijeschool de Stroeten en Peutergroep Thijm om te kijken of ons aanbod aansluit bij hun wensen. Mochten er aanvullende wensen uit komen zoals voorschoolse opvang (voor 8.30) of na 18.00 of in vakantieweken waarop wij zoals nu ingeschat gesloten zijn en er genoeg animo is om dit als stichting financieel te kunnen dragen, dan passen wij onze openingstijden in overeenstemming met onze oudercommissie op een nader moment aan. Daarnaast willen we mogelijkheden verkennen om aan kinderen die in de schoolweken niet naar de bso gaan, dit in de vakantieweken wel aan te bieden.

4.1 Samenstelling van de groep

De kinderen worden onderverdeeld in 2 groepen; 10 kinderen van 4-7 jaar (kleine Beer) in het rechter klaslokaal en 14 kinderen van 7-13 jaar (grote Beer) in het linker klaslokaal in het unitgebouw links op het terrein van vrijeschool De Stroeten. We kiezen voor deze verdeling omdat er een groot verschil zit in begeleidings- en speelbehoefte tussen een kleuter en een groot schoolkind. Ook op school is daarin een duidelijke scheiding. Deze scheidingslijn is niet altijd strak bij onze bso, wanneer de groeps grootte het toelaat kunnen we rekening houden met de individuele behoeften van het kind en bijvoorbeeld een 8 jarig kind wat langer bij de groep Kleine Beer ingedeeld laten. Dit is altijd in overleg met ouders.

4.1.1 Kleine Beer

De kinderen van groep **kleine Beer (4-7 jaar*)** verblijven in principe binnen ons eigen lokaal en aaneengesloten omheinde buitenruimte. De groep bestaat uit maximaal 10 kinderen.

In het lokaal van groep kleine Beer is het materiaal van het tafelspel-verhaal van peutergroep Thijm terug te zien. Er is een ingericht huis met een keukentje en winkeltje waarin gespeeld kan worden. Er zijn poppen en verkleedkleding. Er is een bouwhoek met divers bouw en constructiemateriaal, auto's en dieren. Daarnaast krijgen de kinderen diverse soorten teken-, schilder- en knutselmateriaal aangeboden aan de grote tafel om vrij mee te experimenteren. Er is een bank om op te zitten en er is een plank vol boeken. Er zijn diverse spellen en puzzels.

Onze buitenruimte biedt een rijk aanbod aan speel en beweegmogelijkheden en is uitdagend ingericht met een klimbult met glijbaan, diverse balanceertoestellen, een grote

zandbak een keukentje, waterpomp, moestuintjes en een schuur met daarin divers buitenspeelmateriaal. Er is een overkapping waar je droog zit en er zijn diverse bomen en doeken die de nodige schaduw bieden.

Ook biedt de inrichting van zowel de binnen- als de buitenruimte veel mogelijkheden voor de ontwikkeling van de grove motoriek. Binnen hebben we een gymbankje welke ook als evenwichtsbalk dient en hebben we zitkussentjes welke als een parcours gelegd kunnen worden om bijvoorbeeld overheen te lopen. , en onze zitkussentjes kunnen ook meegenomen worden in een parcours door het hele lokaal. Buiten zijn boomstammen neergelegd en er is een heuvel met glijbaan om tegenop of vanaf te lopen/rennen en vanaf te glijden, en zijn er grote tractorbanden waarop geklommen kan worden.

4.1.2 Grote Beer

De kinderen van groep **grote Beer (7-13 jaar*)** maken gebruik van het klaslokaal aan de linkerkant van het gebouw. Tijdens schooltijd wordt dit lokaal gebruikt door vrijeschool De Stroeten. In het lokaal staat een bank om op te chillen, er is een kast met diverse spellen, puzzels, constructiemateriaal (kapla/lego enz). Er is een plank met allerlei boeken en tijdschriften. Bij start (eerste helft schooljaar 2025/2026) maken we gebruik van een deel van de buitenruimte van school "het achterplein". Wanneer de verbouwing van school voltooid is en het (afgeschermd) bouwmaterial naast ons lokaal weg is, creëren we daar onze nieuwe (omheinde) buitenruimte. Ook trekken we er regelmatig op uit naar de nabijgelegen speeltuin, park of het noordbaggerbos.

4.1 Dagritme

Een goed ritme en vaste gewoontes geven de kinderen houvast en duidelijkheid, en dus veiligheid. Daarom verloopt het dagprogramma op een voor de kinderen voorspelbare manier. Vanzelfsprekend zijn de tijden geen keurslijf maar eerder een richtlijn. Het kan ook zijn dat de leidster ervoor kiest om een activiteit buiten het terrein van de bso te ondernemen. Dit gebeurt altijd na de opening dus alle kinderen worden eerst in het lokaal ontvangen.

Ook een jaar heeft zijn ritme, het ritme van de seizoenen en feesten. Kleuters kunnen dit ritme over het algemeen nog niet overzien, maar wel beleven en herkennen. Voor kinderen ouder dan zeven jaar komt dit overzicht wel meer en meer.

Binnen het dagritme bestaan er vaste gewoontes, dit kunnen kleine details zijn. Als de leidster aan tafel iets uitdeelt, doet zij dit veelal in een vaste volgorde of richting, zodat de kinderen vooraf al weten wanneer zij aan bod komen. Vaste gewoontes geven vertrouwen aan de kinderen en rust in de groep.

maandag, dinsdag en donderdag		
14.45		Kinderen van de Kleine Beer worden uit school gehaald bij hun lokaal. Kinderen van de Grote Beer lopen zelf vanuit hun klas direct naar het bso lokaal.
15.00		Opening met een lied, we drinken water of thee en eten fruit.
15.15 -16.30		Kinderen mogen binnen of buiten vrij spelen. Als er een activiteit aangeboden wordt, kunnen zij hieraan mee doen.
16.30		Een gezond tussendoortje gevolgd door vrij spel.
17.00 -18.00		Samen opruimen, kinderen worden opgehaald
woensdag en vrijdag		
12.30		Kinderen worden uit school gehaald bij hun lokaal.
12.45		Opening met een lied gevolgd door een gezonde lunch.
13.15-14.45		Kinderen mogen binnen of buiten vrij spelen. Kinderen kunnen meedoen aan een activiteit.
14.45 - 15.00		Er wordt een verhaal/boek voorgelezen of een tafelspel gespeeld.
15.00		Zingen, een gezond tussendoortje en water of thee
15.15-16.30		Kinderen mogen binnen of buiten vrij spelen. Als er een activiteit aangeboden wordt, kunnen zij hieraan mee doen.
16.30		Een gezond tussendoortje gevolgd door vrij spel.
17.00-18.00		Samen opruimen, kinderen worden opgehaald.

Voorschoolse opvang: Bij voldoende animo voorzien we ook in voorschoolse opvang tussen 7.00-8.30.

Tijdens vakanties is er een afwisselend programma welke voorafgaand aan de betreffende vakantie wordt gecommuniceerd naar ouders en kinderen. In grote lijnen loopt de dag gelijk met het programma van de woensdag en vrijdag. Daaraan toegevoegd kunnen kinderen gebracht worden tussen 8.30 en 9.00 (bij voldoende animo voor voorschoolse opvang, mogelijk tussen 7.00-9.00).

Halverwege de ochtend, rond 10.15 zingen we aan tafel en drinken we water of thee met fruit. Hoe de dag verder wordt ingevuld is afhankelijk van de gekozen activiteiten

5. Methoden, werkwijze en belangrijke waarden

We gaan uit van het antroposofische gedachtegoed en volgen hierbij zoveel mogelijk de aanwijzingen die Rudolf Steiner heeft gegeven voor de ontwikkeling van kinderen. Daarnaast kijken we naar algemene ontwikkelingen in het veld en volgen daarin de lijn van de antroposofische benadering. Deze zullen in dit plan niet expliciet benoemd worden. We gaan in onze werkwijze uit van de 14 kenmerken van de Vereniging Antroposofische Kinderopvang. Hieronder lichten we meerdere van die pedagogische basisdoelen toe met de uitwerking van onze werkwijze.

5.1 Geborgenheid

Wij willen een omgeving bieden waarin het kind zich geborgen en veilig voelt. Wij kiezen daarom voor zachte kleuren, zacht licht en speelgoed van natuurlijke materialen. Wij hebben ook vaste speelhoekjes waarin de kinderen in kleine groepjes samen kunnen spelen. Alles heeft een vaste plek en dat geeft vertrouwen en veiligheid voor het kind. Ook de aanwezigheid van vaste pedagogisch medewerkers biedt geborgenheid, want die kennen het kind en kunnen zien wat het nodig heeft en daar adequaat op reageren. De pedagogisch medewerkers bieden een luisterend oor voor het kind zodat het zich gehoord en gezien kan voelen.

De vaste kinderen op de groep, die meestal ook bij het kind op school of zelfs in de klas zitten, bieden geborgenheid voor het kind in de groep omdat zij met elkaar bekend zijn. Daarnaast biedt de pedagogisch medewerker grenzen zonder de eigenheid en de autonomie van het kind uit het oog te verliezen. Maar ook consequente –en duidelijke regels en structuur bieden veiligheid voor het kind en zijn daarom ook belangrijk

5.2 Afgestemd op het kind

Op BSO 'Bij ons Buiten' is onze pedagogische grondhouding afgestemd op het unieke ontwikkelingspad van elk kind. We scheppen omstandigheden waarin kinderen zich vrij, veilig en gezond kunnen ontwikkelen – lichamelijk, emotioneel en spiritueel. Vanuit inzicht in de ontwikkelingsfasen begeleiden we het kind met aandacht, rust en vertrouwen. De omgeving en het aanbod zijn gericht op het opdoen van zinvolle ervaringen en bieden ruimte aan de individuele groei. De pedagogisch medewerker staat met een vragende houding in het werk: *'Wat heeft dit kind van mij nodig om een volgende stap te zetten?'*

Veiligheid is hierin een vanzelfsprekend onderdeel: wij creëren een beschermende omhulling waarbinnen het kind kan oefenen met het leven en groeien in zelfvertrouwen.

Kleine risico's zijn geen obstakel, maar een leerweg, mits zij plaatsvinden binnen liefdevolle nabijheid en heldere grenzen.

5.3 Verbinding met de omgeving

Kinderen verlangen van nature naar verbinding: met zichzelf, met anderen, en met de wereld. In de eerste levensfase is het kind nog één met zijn omgeving. Alles wat het ervaart, komt direct binnen en wordt diep beleefd. Wij dragen zorg voor een omgeving die het jonge kind beschermt tegen te veel of te zware indrukken, en die aansluit bij de belevingswereld van het schoolgaande kind. In de leeftijd van 7 tot 14 jaar leeft het kind vooral in beelden en gevoelservaringen. We stemmen het pedagogisch aanbod hierop af en vermijden prikkels die het evenwicht verstoren, zoals digitale media.

Onze ruimtes, binnen en buiten, zijn licht, overzichtelijk en natuurlijk ingericht. Ritme, eenvoud en warmte scheppen een bedding waarin het kind zich veilig kan verbinden met de wereld om hem heen.

5.4 Sociale samenhang

BSO 'Bij ons buiten' vormt een kleine gemeenschap waarin het kind zich gezien, gehoord en gedragen mag voelen. We hechten veel waarde aan de samenhang tussen opvang, thuis en school. Pedagogisch medewerkers zijn oprecht betrokken bij wat er speelt in het leven van het kind. Ouders worden uitgenodigd tot ontmoeting, uitwisseling en afstemming, zodat het kind de dagelijkse overgangen als vloeiend en vertrouwd kan beleven.

Sociale veiligheid ontstaat in een cultuur van respect, zorgvuldige communicatie en duidelijke grenzen. We leven voor hoe we met elkaar omgaan en begeleiden kinderen in het verkennen van hun sociale ruimte. Door middel van terugkerende rituelen, vaste gezichten en een herkenbare dagstructuur bieden wij rust en voorspelbaarheid.

We begeleiden sociale ontwikkeling niet alleen door uitleg en gesprekken, maar vooral door nabijheid, inleven en herstel. Pedagogisch medewerkers waken over de sfeer, grijpen liefdevol in bij conflicten en ondersteunen het kind bij het verwoorden van gevoelens, het herkennen van grenzen en het leren herstellen na botsingen.

5.5 Mensbeeld

De antroposofie gaat uit van een mensbeeld waarin de mens bestaat uit lichaam, ziel en geest. Elk kind wordt gezien als een unieke persoonlijkheid, met een innerlijke opdracht en een levensweg die zich in fasen ontvouwt. In de eerste zeven jaar ligt de nadruk op het lichamelijke fundament: het kind leert door nabootsing en zintuiglijke ervaring. In de leeftijd van 7 tot 14 jaar ontwikkelt zich de gevoelswereld; het kind leert zich verbinden met de wereld via innerlijke beelden, verhalen en kunstzinnige vormen.

Onze pedagogiek sluit hierop aan. We bieden een omgeving die voedt, inspireert en beschermt. We geven geen activiteiten voor het kind om zich te ontwikkelen, maar begeleiden de ontwikkeling door het voor te leven, te verbeelden en te verbinden. Ervaringsgericht leren, creativiteit en ritme staan centraal. De pedagogisch medewerker is hierbij een voorbeeld.

5.6 Ik-ontwikkeling

“In drie 7-jaarsfasen (7-14-21 jaar) groeit het kind op tot een volwassen mens met een zelfstandig ik. De ontwikkeling van het ik verloopt volgens een bepaald ritme waarbij drie momenten van belang zijn. Door deze momenten – die vaak als lastig worden ervaren – te herkennen en te begrijpen, kunnen pedagogisch medewerkers de kinderen goed begeleiden. Rond het 3e levensjaar ontwaakt het ik-bewustzijn wanneer het kind zichzelf ‘ik’ gaat noemen (en nee gaat zeggen: de koppigheidsfase). Rond het 10e levensjaar beleeft het kind zich voor het eerst op zichzelf staand, los van de wereld waarin het zich tot dan toe opgenomen voelde. Dit gaat vaak gepaard met gevoelens van eenzaamheid, maar ook met een scherpe blik en scherpe kritiek (deze fase staat ook wel bekend als de prepuberteit). De derde fase gaat over de ik-verwerkelijking, die zich in de puberteit aandient.” (bron; website vereniging antroposofische kinderopvang.)

Wij begeleiden deze momenten met begrip, nabijheid en structuur. We erkennen gevoelens van eenzaamheid, koppigheid of kritiek niet als probleem, maar als tekenen van groei. We bieden herkenning, luisteren met aandacht, en scheppen ruimte voor kinderen om zichzelf uit te drukken en zelfreflectie. Zo ontstaat een veilige bedding voor ik-ontwikkeling, waarin het kind, in eigen tempo, zichzelf mag worden.

5.7 Natuur en gezondheid

De natuur biedt ruimte om vrij te bewegen, te ontdekken en te spelen. Zo wordt de motoriek op natuurlijke wijze gestimuleerd. Tegelijkertijd prikkelt de rust en ruimte van de natuur de fantasie en creativiteit bij het kind.

In de natuur zijn de dingen zoals ze zijn, eerlijk en puur. Deze echtheid nodigt kinderen uit om ook zelf trouw te zijn aan wie zij zijn. Zo draagt de natuur bij aan het herkennen van eigenheid en het versterken van zelfvertrouwen.

Wij brengen kinderen respect voor de natuur bij en laten hen de samenhang van het leven ervaren. Ze leren waar dingen vandaan komen, zoals brood uit graan. Daarnaast gaan we mee met het ritme van de seizoenen. We gebruiken natuurlijke materialen, kiezen voor biologisch-dynamische voeding en ecologische verzorging van onze omgeving.

Zo komt de natuurlijke omgeving tot leven en groeit er een besef van verbondenheid en zorg voor de aarde.

5.8 Voorbeeldfunctie

"Bij de BSO dragen pedagogisch medewerkers een voorbeeldfunctie in hun verhouding tot de wereld. Waar iemand goed in is en wat hij uit persoonlijke ervaring kan vertellen of leren, telt hier zwaar voor de kinderen."

Vereniging antroposofische kinderopvang

Bij de BSO is het kind in een fase waarin het steeds bewuster waarneemt en zijn omgeving actief onderzoekt. De pedagogisch medewerker heeft hierin een belangrijke voorbeeldfunctie, niet alleen in gedrag en houding, maar ook in zijn of haar verhouding tot de wereld.

Kinderen voelen haarfijn aan wanneer iemand oprecht is. Wat een volwassene doet, wat hij of zij vanuit ervaring vertelt of met eigen handen kan laten zien. Dat maakt indruk. Wat de pedagogisch medewerker laat zien in gedrag en waar hij of zij goed in is, wordt voor het kind een levend

voorbeeld.

Daarom brengen wij onze waarden niet alleen over in woorden of begrenzingsen, maar vooral in wat wij voorleven. In hoe wij omgaan met elkaar, hoe met elkaar in gesprek zijn, luisteren, werken en ons verbinden met de wereld om ons heen.

Zo bieden wij het kind niet alleen structuur en veiligheid, maar ook echtheid, bezieling en richting.

5.9 Vertrouwen

"Kinderen in de antroposofische kinderopvang krijgen vertrouwen in zichzelf omdat hun eigenheid gerespecteerd wordt. De manier waarop zij zich ontwikkelen wordt gezien als uiting van hun eigen weg, ook als dat een opgave is. Dit in tegenstelling tot de maatschappelijke tendens om kinderen langs de lat van gemiddelde waarden te leggen en vervolgens te kwalificeren als 'normaal' of te categoriseren. In onze optiek moet het kind zelf de norm zijn en niet de huidige opvattingen over wat 'normaalwaarden' zijn." (bron; website vereniging antroposofische kinderopvang)

We werken zo veel mogelijk volgens deze visie. Dat betekent niet dat kinderen zomaar alles mogen en kunnen doen maar wel dat we meekijken met het kind, waarom er bepaald gedrag is. Kinderen mogen hun eigenheid ontdekken en dat is in wisselwerking met hun omgeving. Voor ons is respect en samenwerking met het kind hierin belangrijk. We gaan ervan uit dat als het gedrag van kinderen niet passend is binnen de setting van de bso dit voor het betreffende kind ook vervelend is. We proberen daarom uit vertrouwen in het eigen kunnen van het kind een oplossing te vinden. Daarin is niet enkel het kind maar ook het welzijn van de groep een norm.

Bij conflicten leren we de kinderen te luisteren naar elkaar en elkaar te respecteren. Ook geven we ze de mogelijkheid om zelf met een oplossing te komen. Zo worden de persoonlijke –en sociale competenties gestimuleerd. Zo nodig wordt een alternatief door de pedagogisch medewerker aangeboden als het conflict niet zelf wordt opgelost.

5.10 De ontwikkeling van fysieke vaardigheden

Het lichaam is het huis waar het kind gedurende zijn hele leven in zal wonen, en het gereedschap waarmee het kind zijn leven op aarde moet gaan vormgeven. Het is dus van belang dat het dit huis en gereedschap goed leert kennen en gebruiken, en dat het zich erin thuis voelt. In de antroposofie worden twaalf zintuigen onderscheiden. De vier zintuigen waarmee je je eigen lichaam het best kunt ervaren, zijn de tastzin, evenwichtszin, bewegingszin en levenszin. Door kinderen de ruimte te geven om veel buiten te spelen en zich creatief te ontwikkelen, sluiten wij aan bij deze ontwikkeling. We stimuleren de kinderen om hun eigen wensen en grenzen goed aan te voelen en daarnaar te handelen. De kinderen kunnen een groot gedeelte van de tijd zelf invulling geven aan hun speelbehoeftes.

6. Gewoontes en grondhouding

Het vrije spel en buiten spelen nemen een belangrijke plaats in. We maken samen fruit klaar en eten dat gezamenlijk op. Er wordt regelmatig een creatieve of ambachtelijke activiteit aangeboden maar kinderen zijn altijd vrij om te kiezen of ze hieraan mee willen doen. Met de verhalen, activiteiten, liedjes en boeken sluiten we aan op de seizoenen en jaarfeesten zoals die op veel vrijescholen gevierd worden. We willen met onze bso een plek aanbieden die voelt als thuis. We zullen dus niet een strakke planning hanteren voor activiteiten en kijken per dag wat er voor het individuele kind prettig is om te doen. De kinderen krijgen daarin de vrijheid om te kiezen uit wat er aanwezig is of mee te doen als er een activiteit wordt aangeboden. Wij kiezen hiervoor omdat kinderen op school al genoeg dingen 'moeten' en wij geloven erin dat kinderen zich het beste ontwikkelen als ze hierin de ruimte krijgen om hun eigenheid te ontdekken en zelf de keuze te maken of ze iets willen ondernemen. Zo betekent rust nemen niet voor elk kind stil zitten.

'We moeten de deur voor kinderen open zetten, maar ze moeten er wel zelf doorheen stappen en hun eigen leven leiden. Daar moeten we ze ook voor toerusten.'

-Gert Biesta

6.1 Een natuurlijk ritme en (seizoens)vieringen

Naast het vaste ritme van een dag hebben ook alle andere dingen in het leven een natuurlijk ritme. Door kinderen mee te nemen in dit natuurlijk ritme kunnen zij ook bij zichzelf het natuurlijke ritme leren herkennen. Het natuurlijke ritme van het jaar wordt herkend door de seizoenen en de feesten.

In ieder seizoen is er wel een feest dat aansluit op de beleving van dat seizoen. Een natuurlijke manier om in en uit te ademen, om naar binnen en naar buiten te keren. Zo leren kinderen hun eigen ademhaling en ritme aan te passen op dat waarmee hun wezen hun menszijn wil vervullen. Vanuit de antroposofische visie is ademhaling één van de eerste beginselen om het zenuwstelsel te verbinden met dat waarmee het kind op aarde is gekomen. Ritme die vanuit de wezenlijke beleving daarvan en uit rust wordt aangeboden draagt bij aan het vormen van het menselijke lichaam zodat dit in staat is vanuit eigenheid te handelen. Zo vieren we Sinterklaas en Kerst klein en gericht op de oude vertellingen zodat

de boodschap van het schenken en het nieuwe licht dat mag komen bewaard blijven. Zo heeft ieder seizoen en daarmee elk feest haar eigen vertellingen en achtergronden die bijdragen aan de ontwikkeling van de mens.

De feesten die worden gevierd zijn dezelfde als de jaarfeesten die ook op de vrijeschool worden gevierd: Michaël, Sint Maarten, Advent, Sinterklaas en Kerst, Driekoningen, Maria Lichtmis, Palmpasen, Pasen, Pinksteren en Sint Jan. We vieren deze feesten in een eenvoudige vorm, en meestal wordt er door middel van voorbereidende activiteiten al meerdere dagen naar het feest toegeleefd. Een feestdag is niet een andere dag dan de anderen, het is een gewone dag met iets extra's. Ook vieren we samen de verjaardagen van de kinderen

7. personele bezetting

7.1 De pedagogisch medewerker en pedagogisch coach

De pedagogisch medewerker is gekwalificeerd voor het werken in de kinderopvang en is of wordt geschoold in het omgaan met het (jonge) kind vanuit de antroposofie. De pedagogisch medewerker volgt de bijscholingen. Ook beschikken zij over een certificaat Kinder-EHBO. De vaste pedagogisch medewerker is ook de mentor van de kinderen uit haar groep(en) en bespreekt de ontwikkeling en het welzijn van het kind aan de hand van het pedagogisch beleidsplan met de ouders. Tijdens het intakegesprek horen ouders welke pedagogisch medewerker de mentor van hun kind is. De pedagogisch medewerker is bekend met ons pedagogisch beleid. En ontvangt deze voor de start van haar werkzaamheden.

Tevens is er een pedagogisch coach welke verantwoordelijk is voor het coachen en begeleiden van de pedagogisch medewerkers, in lijn met het pedagogisch beleid en het up to date houden van het pedagogisch beleid, het mede-ontwikkelen, ondersteunen en implementeren van het pedagogisch proces op beleidsniveau.

7.2 Vervanging

De pedagogisch medewerker zal als dat nodig is vervangen worden door een gekwalificeerde vervanger die kennis heeft van de werkwijze van BSO "Bij ons buiten". De vervanger is zo veel mogelijk bekend bij en met de kinderen van de groep.

7.3 Vrijwilligers of stagiaires

De vrijwilligers of stagiaires assisteren de pedagogisch medewerker. Zij begeleiden de kinderen bij activiteiten, helpen bij het bereiden van fruit en helpen de kinderen waar nodig. Zij zijn minimaal een kwartier voor aanvang van de groep aanwezig. De verantwoordelijke leidster brengt hen op de hoogte van nieuwe plannen. Leidsters en vrijwilligers/stagiaires overleggen over de aanpak van individuele kinderen.

Afhankelijk van de vraag van de vrijwilliger/stagiaire of de opleidingseisen kunnen zij onder begeleiding ook andere taken verrichten: zoals het opstellen van een nieuwe themaplanning of het voeren van een intakegesprek. Deze activiteiten worden met de leidster vooraf besproken en na afloop geëvalueerd. Een stagiaire krijgt de ruimte om opdrachten vanuit school uit te voeren, passend binnen ons pedagogisch beleid. Er vinden

"We streven er naar zoveel mogelijk dezelfde gezichten op de groep te hebben zodat kinderen een band kunnen opbouwen."

begeleidingsgesprekken plaats met de pedagogisch medewerker en school.

Als er een stagiaire of vrijwilliger op de groep komt werken, zal deze regelmatig en minstens één keer per week aanwezig zijn.

7.4 Achterwacht, aanwezigheid personeel en zichtbaarheid

Er staat minimaal één pedagogisch werker op de groep. Veelal zal er een tweede collega aanwezig zijn op de andere groep. Ook is er ruimte voor een stagiaire en/of een vrijwilliger. Wij zorgen bewust voor openheid en wederzijdse zichtbaarheid. De ruimten zijn helder en overzichtelijk ingericht, zodat het pedagogisch handelen altijd in verbinding staat met de omgeving. Ouders, collega's en leidinggevenden zijn welkom om vrij binnen te lopen, dit voedt het vertrouwen en de open communicatie tussen alle betrokkenen.

Wanneer nodig zijn er 3 mensen als achterwacht door ons te bellen. Zij kunnen bij calamiteiten binnen 15 minuten aanwezig zijn, maar een eerste vraag zal uitgaan naar een eventueel aanwezige collega van Vrijeschool de Stroeten waardoor er sneller gehandeld kan worden.

8. Oudercontact en inspraak

8.1 oudergesprekken en informeren van ouders

Ouders worden na aanmelding uitgenodigd voor een intakegesprek, hier wordt het pedagogisch beleid besproken. Ouders kunnen deze ook inzien op onze website en in een map op de groep. Het intakegesprek vindt plaats met de mentor van het kind. Deze pedagogisch medewerker werkt minimaal 1 (mid)dag in de week waarop het kind naar BSO gaat. De mentor bespreekt de ontwikkeling en het welzijn van het kind aan de hand van het pedagogisch beleidsplan met de ouders. In de BSO is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind. Er is geen vaste frequentie waarop ouders contact hebben met de mentor. Dit kan in de vorm van een vraag bij het ophalen zijn, tot de vraag om een gesprek wanneer ouders en/of mentor hier een aanleiding voor zien.

8.2 oudercommissie

Er is een oudercommissie van minimaal twee ouders. Andere ouders worden geïnformeerd wie deze ouders zijn. Deze ouders worden op de hoogte gebracht van het beleid van Antroposofische Kinderopvang Emmen en alle wijzigingen daarin; ook kan de houder hen om advies vragen. Zij vertegenwoordigen dan de andere ouders.

Links

<https://antroposofische-kinderopvang.nl/antroposofie/>